

altsaa paa ingen Maade opmuntre til, hvad der jo allerede er almindeligt, at beholde en heel Deel i Skolen, som man aldrig kan gjøre Noget ud af, og hvad der gjælder om Skolerne i det Hele, maa efter min Formening ogsaa gjælde særdeles og dobbelt om Elevantallet i Classerne; thi det er min Erfaring, og jeg troer næsten alle Læreres Erfaring, at jo færre Elever de havde i en Klasse, desto bedre bleve de, og desto mere Nytte fik de af Underviisningen i Skolen. Seet fra denne Side kunne vi aldrig ønske, at der skulle være mange Elever, men nu at gjøre det til en Fordeel for Lærerne at see at have mange Elever i en Klasse — og vist er det, thi jeg har selv været Lærer, at der altid er flere Elever i Classerne, end nogen Lærer kunde ønske det —, det kan jeg ikke nægte, at jeg vil ansee for aldeles splittet ergalt.

Ordføreren: Ja, hvad det sidste Spørgsmaal angaaer, skal jeg aldeles ikke gaae ind derpaa, da det efter min Formening mere hører hen under det Administrative end til det Slags Betragtninger, hvorom Thinget i sin Heelhed egentlig ret vel kan dømme, ligesom der jo ogsaa hører en vis Erfaring i denne Virksomhed til at have nogen tydelig Forestilling om Nytten deraf. Jeg skal forøvrigt ikke trætte det ærede Thing med mange Bemærkninger. Der er kun et Par Ytringer af den ærede næstforegaaende Taler, som foranledige mig atter til at tage Ordet. Han har nemlig overseet noget meget Væsentligt i Udcastet, — han har paa et Sted overseet det og paa et andet Sted paa beraabt sig det, men det er ikke den eneste Modsigelse, — at Adjuncternes Udsgt til Forfremmelse allerede nu, naar dette Lovudkast gaaer igjennem, er ganske anderledes, end den nogenstunde har været forhen, og at der altsaa heller ikke er saamegen Grund til at forhøje deres Gager paa det allerlaveste Trin, som der hidtil kunde have været. Dernæst talte den ærede Rigsdagsmand om, at enhver Adjunct, for at blive Overlærer, skulde gennemgaae Adjunctklassen og saa rykke op ifølge Anciennitet, men det er jo aldeles ikke Meningen, tværtimod ere Gagerne stillede saaledes, at de, naar de ikke naae til de høiere Lærerstillingen, nemlig fra Adjuncter at blive

Overlærere og fra Overlærere at blive Rectorer, dog kunde komme til den Gage, som de yngste Lærere have i de høieste Postet, saa er det netop Hensigten med den Maade, hvorpaa Gagerne ere stillede, at en saadan Forfremmelse efter Anciennitet ikke udelukkende skal finde Sted. Iøvrigt er det Hele jo ikke værdt at tale om, thi efter den Beregning, den ærede Rigsdagsmand forleden Dag har forelagt mig, vil den hele Difference mellem Adjuncternes Indtagter efter Fleertallets og Mindretallets Forslag i Løbet af 15 Aar udgjøre 500 Rd., saa at denne Gjenstand virkelig ikke er værdt at opholde sig saameget ved.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Det er blot en Ytring af Rigsdagsmanden for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), som foranlediger mig til endnu engang at tage Ordet. Den ærede Rigsdagsmand ytrede, at det, hvorpaa det egentlig kommer an, er at faae Adjuncter til Skolerne, hvilket tidligere har været vanskeligt, og at det er i sin Orden, at man retter sin Opmærksomhed derpaa, hvorimod man ikke behøver at tage saameget Hensyn til Overlærerne, thi, naar man først har Adjuncter, saa blive disse jo med Tiden Overlærere, og der er ikke nogen væsentlig Forskjel paa Adjuncter og Overlærere. Nu er det vel ganske vist, at de Paagjældendes Virksomhed kan siges at være den samme, hvad enten de ere Adjuncter, Overlærere eller Rectorer, men det bør dog paa ingen Maade oversees, naar man sammenligner Overlærere og Adjuncter, at Overlærerclassen virkelig er stillet paa en eiendommelig Maade, idet der gjøres ganske særegne Fordringer til dem, som skulle beklæde saadanne Poster, nemlig, at de skulle tage to Examina, hvis Betydning er overordentlig stor, og som derfor ikke let Noget vil underkaste sig uden de, som have en særdeles afgjort Tilboelighed til at ofre sig for denne Lærervirksomhed. Vel er det saa, at der ved Lovforslaget tillige er aabnet Andre Afgang til at blive Overlærere end dem, som have bestaaet de to Examina, nemlig de Adjuncter, som under en lang Tjenestetid have vist fortrinlig Dygtighed og Iver, men det vil i alt Fald kun blive et ringe Antal. Det maa derfor paa